TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2006. gada 5. oktobrī *

Lieta C-105/02

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2002. gada 21. martā cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv G. Vilmss [*G. Wilms*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Vācijas Federatīvo Republiku, ko pārstāv V. D. Plesings [*W.-D. Plessing*] un R. Štūve [*R. Stüwe*], pārstāvji, kam palīdz D. Zelners [*D. Sellner*], *Rechtsanwalt*,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — vācu.

ko atbalsta

Beļģijas Karaliste, ko pārstāv M. Vimmers [*M. Wimmer*] un A. Snūksa [*A. Snoecx*], pārstāvji, kam palīdz B. van de Valle de Gelke [*B. van de Walle de Ghelcke*], *avocat*,

persona, kas iestājusies lietā.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši N. Kolnerika [*N. Colneric*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents), M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un E. Levits,

ģenerāladvokāte K. Štiksa-Hakla [*C. Stix-Hackl*],
sekretāre K. Štranca [*K. Sztranc*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 4. maijā,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 8. decembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka:

— likumīgi nepabeidzot noteiktu tranzīta dokumentu (TIR karnešu) procedūras, kā rezultātā no tiem izrietošie pašu resursi netika ne pareizi iegrāmatoti, ne termiņā nodoti Komisijai,

— nepaziņojot Komisijai visus pārējos neapstrīdētos muitas maksājumus, kas noformēti tādā pašā veidā (ierakstīti "B kontos", nevis "A kontos"), par Vācijas muitas nepabeigtajām TIR karnešu procedūrām no 1994. gada līdz 1996. gada Federālās Finanšu ministrijas rīkojuma grozījumiem (1996. gada 11. septembra rīkojums, III B 1 — Z 0912 — 31/96, turpmāk tekstā — "1996. gada federālais rīkojums"),

Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Padomes 1989. gada 29. maija Regulu (EEK, *Euratom*) Nr. 1552/89, ar ko īsteno Lēmumu 88/376/EEK, *Euratom* par Kopienu pašu resursu sistēmu un kura no 2000. gada 31. maija ir aizstāta ar Padomes 2000. gada 22. maija Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1150/2000, ar ko īsteno Lēmumu 94/728/EK, *Euratom* par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 130, 1. lpp.).

Komisija lūdz Tiesu atzīt arī, ka:

— Vācijas Federatīvajai Republikai ir pienākums nekavējoties kreditēt Komisijas kontā pašu resursus, kas nav samaksāti 1. un 2. punktā minēto pienākumu neizpildes dēļ,

— Vācijas Federatīvajai Republikai ir pienākums attiecībā uz iespējamajām summām, kas pārskaitītas uz kontu, norādīt prasījuma termiņu, maksājamo summu un vajadzības gadījumā — pārskaitījuma datumu,

— atbilstoši Regulas Nr. 1552/89 11. pantam par laika posmu līdz 2000. gada 31. maijam un atbilstoši Regulas Nr. 1150/2000 11. pantam par laika posmu pēc 2000. gada 31. maija Vācijas Federatīvajai Republikai Kopienas budžetā jāiemaksā procenti par novēlotu iegrāmatošanu.

Atbilstošās tiesību normas

TIR konvencija

2 Muitas konvencija par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, izmantojot TIR karnetes (turpmāk tekstā — "TIR konvencija"), tika parakstīta Ženēvā (Šveicē) 1975. gada 14. novembrī. Vācijas Federatīvā Republika ir šīs konvencijas dalībniece tāpat kā Eiropas Kopiena, kas to apstiprināja ar Padomes 1978. gada 25. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2112/78 (OV L 252, 1. lpp.). Šī konvencija attiecībā uz Kopienu stājās spēkā 1983. gada 20. jūnijā (OV L 31, 13. lpp.).

3 TIR konvencija *inter alia* paredz, ka par precēm, kuras pārvadā saskaņā ar TIR procedūru, muitas iestādēs ceļā nav jāmaksā un jāiesniedz ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļi un citi maksājumi.

4 Lai šīs iespējas varētu īstenot, TIR konvencija paredz, ka precēm visā to pārvadājuma laikā jābūt pievienotam vienveidīgam dokumentam, TIR karnetei, kas kalpo pārvadājuma likumības kontrolei. Tāpat tā pieprasa, lai saskaņā ar tās 6. panta noteikumiem par pārvadājumiem galvotu līgumslēdzēju pušu apstiprinātas apvienības.

5 TIR konvencijas 6. panta 1. punkts tādējādi paredz:

"Katra Līgumslēdzēja puse, ievērojot tās noteiktos nosacījumus un galvojumus, var atļaut iestādēm izdot TIR karnetes vai nu tieši, vai ar atbilstošo iestāžu starpniecību un būt galvotājai."

6 TIR karnete sastāv no lapu komplekta, kurā ir kupons Nr. 1 un kupons Nr. 2 ar atbilstošiem pasakņiem, uz kuriem norādīta visa vajadzīgā informācija. Viens kuponu pāris tiek izmantots katrā šķērsotajā teritorijā. Pārvadājuma sākumā pasaknis Nr. 1 tiek iesniegts nosūtītāja muitas iestādē; pārbaude notiek, kad no izvešanas muitas iestādes, kas atrodas tajā pašā muitas teritorijā, tiek atdots atpakaļ pasaknis Nr. 2. Šo procedūru atkārto katrā šķērsotajā teritorijā, izmantojot dažādus kuponu pārus, kas atrodas vienā un tajā pašā karnetē.

7 TIR karnetes drukā un izplata Ženēvā izveidotā *International Road Transport Union* (Starptautiskā Autotransporta savienība, turpmāk tekstā — "*IRU*"). To izsniegšanu lietotājiem nodrošina katras valsts galvotājas apvienības, ko šim nolūkam ir pilnvarojušas līgumslēdzēju pušu pārvaldes iestādes. TIR karneti izsniedz nosūtītāja valsts galvotāja apvienība, un doto galvojumu nodrošina *IRU* un Šveicē dibinātu apdrošinātāju pūls ("pool") (turpmāk tekstā — "apdrošinātāju pūls").

8 TIR konvencijas 8. pantā noteikts:

"1. Galvotāja apvienība uzņemas samaksāt ievedmuitas un izvedmuitas nodokļus un citus maksājumus, kā arī soda naudu [nokavējuma procentus], kas jāmaksā saskaņā ar tās valsts muitas normatīvajiem aktiem, kurā ir atklāts pārkāpums saistībā ar TIR pārvadājumu. Tā ir solidāri atbildīga par to, lai personas, kurām iepriekšminētās summas ir jāmaksā, to izdarītu.

2. Gadījumos, kad Līgumslēdzējas puses likumi un noteikumi neparedz maksāt ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļus un citus maksājumus, kā noteikts iepriekš 1. pantā [punktā], galvotāja apvienība ar tādiem pašiem nosacījumiem uzņemas samaksāt summu, kas ir līdzvērtīga ievedmuitas un izvedmuitas nodokļu un citu maksājumu, kā arī soda naudas [nokavējuma procentu] summai.

3. Katra Līgumslēdzēja puse nosaka maksimālo summu par vienu TIR karneti, ko var prasīt no galvotājas apvienības, pamatojoties uz iepriekšminēto 1. un 2. punktu.

4. Galvotājas apvienības atbildība attiecībā pret tās valsts iestādēm, kurā atrodas nosūtītāja muitas iestāde, iestājas brīdī, kad muitas iestāde pieņem TIR karneti. Nākamajās valstīs, caur kurām preces ved saskaņā ar TIR procedūru, šī atbildība iestājas brīdī, kad preces ieved [..].

5. Galvotāja apvienība ir atbildīga ne tikai par precēm, kas ir uzskaitītas TIR karnetē, bet arī par precēm, kuras, lai gan tur nav uzskaitītas, drīkst būt autotransporta līdzekļa aizzīmogotajā daļā vai aizzīmogotā konteinerā. Uz citām precēm tas neattiecas.

6. Lai noteiktu šā panta 1. un 2. punktā minētos nodokļus un citus maksājumus, ziņas par precēm, kas ir ierakstītas TIR karnetē, uzskata par pareizām, ja nav pierādījumu par pretējo.

7. Ja ir jāmaksā šā panta 1. un 2. punktā minētās summas, kompetentās iestādes pirms prasības iesniegšanas pret galvotāju apvienību pēc iespējas liek maksājumu izdarīt personai vai personām, kas ir tieši atbildīgas."

Kopienu pašu resursu sistēma

9 Regulas Nr. 1552/89 2. pantā, kas ietverts I sadaļā ar nosaukumu "Vispārīgi noteikumi", ir noteikts:

"1. Lai piemērotu šo regulu, Kopienu pašu resursu prasījumi, kas paredzēti Lēmuma 88/376/EEK, *Euratom* 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, tiek

noteikti, tiklīdz dalībvalsts kompetentais dienests parādniekam paziņo parāda summu. Paziņojums tiek sniegts, tiklīdz kļūst zināms parādnieks un tiklīdz kompetentās pārvaldes iestādes var aprēķināt prasījuma summu, ievērojot visus Kopienu noteikumus, kas piemērojami šajā jautājumā. [neoficiāls tulkojums]

[..]"

10 Šī norma kopš 1996. gada 14. jūlija ir grozīta ar Padomes 1996. gada 8. jūlija Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 1355/96 (OV L 175, 3. lpp.), un tās saturs ir pārņemts Regulas Nr. 1150/2000 2. pantā, kas paredz:

"1. Šīs regulas piemērošanai Kopienas pašu resursu prasījumus, kas minēti Lēmuma 94/728/EK, *Euratom* 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, nosaka, līdzko ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos un paziņošanu debitoram.

2. Diena, kas jāņem vērā, veicot 1. punktā paredzēto noteikšanu, ir diena, kurā izdara ierakstu muitas noteikumos paredzētajās norēķinu grāmatās.

[..]"

11 Regulas Nr. 1152/89 6. panta 1. punktā un 2. punkta a) un b) apakšpunktā, kas ietverti II sadaļā ar nosaukumu "Pašu resursu konti" [tagad — Regulas Nr. 1150/2000 6. panta 1. punkts un 3. punkta a) un b) apakšpunkts], ir noteikts:

"1. Pašu resursu kontus pārzina dalībvalsts kase vai dalībvalsts norīkota iestāde, un tos sadala pa kontiem pēc resursu veida.

2. a) Prasījumus, kas noteikti saskaņā ar 2. pantu, ievērojot šā punkta b) apakšpunktu, ieraksta kontos [ko parasti sauc par "A kontiem"] vēlākais pirmajā darba dienā pēc otrā mēneša 19. datuma, kas seko tam mēnesim, kurā prasījumi noteikti;

b) noteiktos prasījumus, kas nav ierakstīti šā punkta a) apakšpunktā minētajos kontos tādēļ, ka attiecīgās summas vēl nav piedzītas un nav nekāda nodrošinājuma, a) apakšpunktā noteiktajā termiņā ieraksta atsevišķos kontos [ko parasti sauc par "B kontiem"]. Dalībvalstis var rīkoties tāpat, ja noteiktie prasījumi ar nodrošinājumu ir apstrīdēti un pēc radušos strīdu izšķiršanas var tikt mainīti."

12 Regulas Nr. 1552/89 un Regulas Nr. 1150/2000 9. pants, kas ietverts III sadaļā ar nosaukumu "Pašu resursu nodošana", ir formulēts šādi:

"1. Saskaņā ar 10. pantā paredzēto kārtību dalībvalstis pašu resursus ieraksta kredītā kontā, ko Komisijas vārdā atver dalībvalsts kasē vai iestādē, ko tā norīkojusi.

Šo kontu apkalpo par brīvu.

2. Komisija kredītā ierakstītās summas konvertē [..] un ieraksta savos kontos [..]."

13 Saskaņā attiecīgi ar Regulas Nr. 1552/89 un Regulas Nr. 1150/2000 10. panta 1. punktu, kas ietverts tajā pašā III sadaļā:

"Pēc tam, kad, piemērojot [attiecīgi Lēmuma 88/376 un Lēmuma 94/728] 2. panta 3. punktu, kā iekasēšanas izmaksas atskaitīti 10 %, [šo lēmumu] 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto pašu resursu ierakstīšanu izdara ne vēlāk kā pirmajā darba dienā pēc 19. datuma, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kurā saskaņā ar šīs regulas 2. pantu noteikts prasījums.

Tomēr [B] kontos uzrādītie prasījumi [saskaņā attiecīgi ar 6. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 6. panta 3. punkta b) apakšpunktu] ierakstāmi ne vēlāk kā pirmajā darba dienā pēc 19. datuma, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kurā prasījums piedzīts."

14 Saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 un Regulas Nr. 1150/2000 11. pantu, kas arī ietverti III sadaļā:

"Par visiem kavējumiem, izdarot ierakstus 9. panta 1. punktā minētajā kontā, attiecīgai dalībvalstij jāmaksā procenti, kuru likme atbilst par diviem punktiem paaugstinātai procentu likmei, kuru attiecīgās dalībvalsts valūtas tirgū piemēro valsts

īstermiņa kredīta operācijām, brīdī, kad beidzies termiņš. Par katru kavējuma mēnesi šo likmi palielina par 0,25 punktiem. Palielināto likmi piemēro visam kavējuma periodam."

15 Šo pašu regulu 17. panta 1. un 2. punktā, kas ietverti VII sadaļā ar nosaukumu "Noteikumi attiecībā uz kontroli", ir noteikts:

"1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar 2. pantu noteiktajiem prasījumiem atbilstošā summa tiek nodota Komisijai, kā noteikts šajā regulā.

2. Dalībvalstis ir brīvas no pienākuma nodot Komisijas rīcībā noteiktajiem prasījumiem atbilstošās summas vienīgi tad, ja šīs summas nav iekasētas nepārvaramas varas (*force majeure*) dēļ. Turklāt dalībvalstis var neievērot šo pienākumu nodot Komisijai šādas summas īpašos gadījumos, kad, pilnīgi izvērtējot konkrēta gadījuma attiecīgos apstākļus, ir acīmredzami, ka naudas piedziņa no tām neatkarīgu apstākļu dēļ nav iespējama ilgstošā laika posmā. [..]"

16 Regulas Nr. 1552/89 18. pantā [tagad — Regulas Nr. 1150/2000 18. pants] ir noteikts:

"1. Dalībvalstis veic kontroli un izmeklēšanu attiecībā uz [attiecīgi Lēmuma 88/376 un Lēmuma 94/728] 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto pašu resursu noteikšanu un nodošanu. Komisija īsteno savas pilnvaras, kā norādīts šajā pantā.

2. Šajā sakarā dalībvalstis:

— pēc Komisijas lūguma veic papildu pārbaudes pasākumus. Lūgumā Komisija paziņo papildu pārbaudes iemeslus;

— pēc tās lūguma iesaista Komisiju pārbaudes pasākumos, ko tās veic.

Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai atvieglotu šos pārbaudes pasākumus. Ja Komisija ir iesaistīta šajos pasākumos, dalībvalstis nodod tās rīcībā 3. pantā minētos apliecinošos dokumentus.

[..]"

Valsts tiesiskais regulējums

17 1996. gada federālajā rīkojumā ir noteikts:

"Ievedmuitas nodokļu prasījumi Kopienu tranzīta procedūras vai kopējās tranzīta procedūras ietvaros prasījumi ir uzskatāmi par nodrošinātiem tikai tad, ja par katru tranzīta pārvadājumu ir iesniegts atsevišķs nodrošinājums un ja šāds nodrošinājums vēl nav atbrīvots.

Visi pārējie prasījumi, kas izriet no Kopienu tranzīta procedūras, kopējās tranzīta procedūras vai TIR procedūras, ir uzskatāmi par nenodrošinātiem. [..]"

Pirmstiesas procedūra

18 Pārbaudot tradicionālos pašu resursus, ko Komisija no 1997. gada 24. līdz 28. novembrim veica Vācijā, muitas tranzīta procedūrā tika konstatēti gadījumi, kad, neievērojot Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētos iegrāmatošanas noteikumus, pašu resursi Komisijai netika samaksāti vai tika samaksāti novēloti. Komisija uzskata, ka Vācijas iestādes, pamatojoties uz 1996. gada federālo rīkojumu, muitas tranzīta procedūras ietvaros nav likumīgi noslēgušas noteiktus tranzīta dokumentus. Runa ir par 509 TIR karnetēm 1993.–1995. gadā, un attiecīgo nodokļu kopējais apmērs bija apmēram 20 miljoni DEM. Muitas iestādes gan saprātīgā termiņā nosūtīja maksājuma prasību, nosakot galvotājai apvienībai termiņu, taču maksājums netika izdarīts un Vācijas iestādes šīs summas nepiedzina tiesas ceļā, ko viņām bija pienākums darīt. Komisija uzskata, ka attiecīgā piedziņa tika atlikta vai vispār netika uzsākta, jo Vācijas valdība ar galvotājām apvienībām bija noslēgusi nolīgumus, saskaņā ar kuriem tā provizoriski atteicās no savu tiesību izmantošanas.

19 Vācijas iestādes uzskata, ka attiecīgās summas 1996. gada federālā rīkojuma nozīmē uzskatāmas par nenodrošinātām. Līdz ar to tās šīs summas ierakstījušas B kontos, lai gan TIR konvencijas ietvaros par TIR karneti tika iesniegts nolīgts nodrošinājums USD 50 000 apmērā.

20 Šādu rīcību kritizēja Komisija, kura apgalvoja, ka nolīgts nodrošinājums ir uzskatāms par atsevišķu vai vienotas likmes nodrošinājumu, tādēļ attiecīgie prasījumi tiktāl, ciktāl tie nav apstrīdēti, bija jāieraksta A kontos.

21 Ar 1997. gada 19. decembra vēstuli Komisija aicināja Vācijas iestādes paziņot tai pašreizējā sprieduma 18. punktā minēto nolīgumu un citu līdzīgu nolīgumu, kas noslēgti ar citām galvotājām apvienībām, saturu, kā arī attiecībā uz noteiktajiem un nepiedzītajiem pašu resursiem no nepabeigtajām TIR karnešu procedūrām norādīt, kad un kādā veidā tos paredzēts nodot Komisijas rīcībā.

22 Ar 1998. gada 22. janvāra vēstuli Vācijas iestādes apgalvoja, ka sakarā ar krāpšanas gadījumu palielināšanos tranzīta pārvadājumos, izmantojot TIR karnetes, apdrošinātāju pūls 1994. gada 5. decembrī atcēla pārapdrošināšanas līgumu un šis pūls apturēja maksājumus Vācijas galvotājām apvienībām, kas bija pārapdrošinātas ar *IRU* starpniecību. Šādos apstākļos Vācijas iestāžu provizoriska atteikšanās no tiesību aizstāvēšanas tiesā bija neatliekama, lai izvairītos no šo apvienību bankrota un tādējādi TIR sistēmas sabrukuma visā Eiropas Savienībā. Turklāt joprojām norit šķīrējtiesas process starp *IRU* un minēto pūlu. Šīs iestādes uzskata, ka prasījumi no nepabeigtajām tranzīta procedūrām ir uzskatāmi par nodrošinātiem Regulas Nr. 1552/89 nozīmē tikai tad, ja iesniegtie galvojumi attiecas uz konkrētiem pārvadājumiem un ja tie sedz faktisko risku, kā tas nav šajā gadījumā.

23 Ar 1998. gada 30. marta vēstuli Komisija atkārtoja savu prasību nodot attiecīgos pašu resursus, uzskatot, ka tie prasījumi no nepabeigtajām tranzīta procedūrām, kas konstatēti 1997. gada novembra pašu resursu pārbaudēs, bija nodrošināti.

24 Ar 1998. gada 22. maija vēstuli Vācijas iestādes atbildēja, ka tās nevar izpildīt šo prasību, nepamatoti neapgrūtinot Vācijas budžetu, jo esošie galvojumi sedz tikai daļu no attiecīgajiem prasījumiem. Pirms 1996. gada federālā rīkojuma pieņemšanas Vācijas Federatīvā Republika globāli nodrošinātos prasījumus ierakstīja A kontos un pašu resursus nodeva Komisijai neatkarīgi no tā, vai prasījumi bija vai nebija samaksāti, pat ja citām dalībvalstīm bija pilnvaras piedzīt prasījumus to teritorijā izdarīto pārkāpumu vai nelikumību dēļ. Šāds pārmērīgs apgrūtinājums Vācijas budžetam vairs nebija atbalstāms.

25 Ar 1998. gada 8. jūnija vēstuli Komisija aicināja Vācijas iestādes it īpaši paziņot tai iepriekš pieprasīto informāciju, lai aprēķinātu iespējamos nokavējuma procentus, pamatojoties uz Regulas Nr. 1552/89 11. pantu. Tā paša gada 18. septembra atbildes vēstulē šīs iestādes atkārtoti apstiprināja savu nostāju, kas bija pausta 1998. gada 22. janvāra un 22. maija vēstulēs.

26 Ar 1998. gada 30. oktobra vēstuli Komisija pieprasīja Vācijas valdībai pārskaitīt zināmu summu kā iemaksu par nesamaksātajiem prasījumiem pirms otrā mēneša pēdējās dienas pēc šīs vēstules saņemšanas, kā arī paziņot tai visus citus nepastrīdētos muitas maksājumus, kas ir ierakstīti B kontos, nevis A kontos un kas saistīti ar Vācijas muitas iestāžu nepabeigtajām TIR karnešu procedūrām 1994.–1998. gadā.

27 Ar 1999. gada 4. marta vēstuli Vācijas iestādes atkārtoti apstiprināja savu viedokli un norādīja Komisijai, ka atsakās izpildīt tās prasības.

28 1999. gada 24. marta vēstulē un vēlāk 1999. gada 15. novembra oficiālā brīdinājuma vēstulē Komisija apstrīdēja tādu Regulas Nr. 1552/89 interpretāciju, kādu aizstāvēja Vācijas valdība. Tā pretēji Vācijas iestāžu apgalvojumiem apstiprināja, ka runa ir nevis par globāliem nodrošinājumiem, ko izsniedz par vairākiem prasījumiem, bet gan par nodrošinājumu katrai TIR karnetei, kas vairumā gadījumu prasījumu sedz pilnībā vai lielākajā daļā.

29 Atkārtotais atteikums darīt Komisijai zināmu ar galvotājām apvienībām noslēgto nolīgumu saturu ir pretrunā EKL 10. pantam. Turklāt, runājot it īpaši par attiecīgajām 1993. un 1994. gada TIR karnetēm, tās neskar pārapdrošināšanas līgumu laušana, kas notika 1994. gada beigās. Attiecībā uz 1995. gada TIR karnetēm Vācijas Federatīvā Republika provizoriski atteicās no tiesībām piedzīt savus prasījumus no galvotājas apvienības ar nosacījumu, ka tā joprojām atbild "ar piemērotu pašu kapitālu" un ka tā savus prasījumus pret pārapdrošinātāju cedē galvojuma veidā. Līdz ar to prasījumus par 1995. un turpmākajiem gadiem arī sedza nodrošinājums un tie — vismaz daļēji — bija jāieraksta A kontos un jānodod Komisijai, ja vien tie noteiktā termiņā nebija apstrīdēti. Runājot par provizorisku atteikšanos no to summu piedzīšanas, kas bija ierakstītas B kontos, Komisija atgādina, ka Vācijas iestādēm saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 17. pantu ir pienākums veikt visus vajadzīgos pasākums, lai nodotu visus noteiktos pašu resursus.

30 2000. gada 1. februāra paziņojumā Vācijas iestādes atkārtoja un papildināja savu nostāju, nosūtot Komisijai nolīgumus, kas bija noslēgti ar galvotājām apvienībām par maksājumu atlikšanu.

31 2000. gada 8. novembrī Komisija nosūtīja Vācijas Federatīvajai Republikai argumentētu atzinumu. Komisija uzskata, ka prasījumi nav uzskatāmi par apstrīdētiem *IRU* un apdrošinātāju pūla šķīrējtiesas procesa dēļ. Parādnieki nav apstrīdējuši galvenos prasījumus, un apdrošinātāju pūla atteikšanās uzņemties parādnieka atbildību nav uzskatāma par galveno prasījumu apstrīdēšanu. Visbeidzot, Vācijas iestāžu provizoriskā atteikšanās no saviem prasījumiem attiecās tikai un vienīgi uz galvotāju apvienību pārapdrošinātāju atbildību. Šajā sakarā parādnieku pienākums un līdz ar to Vācijas Federatīvās Republikas pienākums nav skarts attiecībā uz Kopienas budžetu. Pretēji šīs dalībvalsts uzskatam Regulas Nr. 1552/89 17. panta 2. punkts nav piemērojams šajā gadījumā, tas ir piemērojams tikai tad, ja pašu resursu summas nav iekasētas nepārvaramas varas dēļ (šī noteikuma pirmais teikums) vai ja piedziņa pilnīgi nav iespējama no dalībvalstīm neatkarīgu apstākļu dēļ (šī noteikuma otrais teikums).

32 Komisija atkārtoti pieprasīja Vācijas iestādēm nekavējoties samaksāt Komisijai iemaksas veidā summu DEM 10 552 875 apmērā, kas atbilda summai par nepabeigtajām TIR karnešu procedūrām 1996. un 1997. gadā, lai nebūtu jāmaksā papildu kavējuma procenti; darīt tai zināmas visas pārējās neapstrīdēto muitas maksājumu summas, ko Vācijas muitas iestādes bija noformējušas līdzīgi saistībā ar TIR karnešu procedūru nepabeigšanu, sākot no 1994. gada līdz 1996. gada federālā rīkojuma grozījumiem, un nekavējoties nodot Komisijai pašu resursus, lai nebūtu jāmaksā papildu kavējuma procenti. Vācijas Federatīvā Republika tika aicināta veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu argumentēto atzinumu divu mēnešu laikā pēc tā saņemšanas.

33 Vācijas valdība uz argumentēto atzinumu atbildēja ar 2001. gada 10. janvāra vēstuli, kurā tā atkārtoja iepriekš izteikto viedokli, proti, ka Kopienai ir jānodod tikai

nodrošinātās summas, kuras ir "tieši un nekavējoties iekasējamas". Šajā gadījumā ar TIR konvencijā paredzētajiem galvojumiem tas tā nav, jo valsts apvienības vairs nevar balstīties uz *IRU* pārapdrošinājumu un *IRU* vairs nevar rēķināties ar apdrošinātāju pūla maksājumiem tādēļ, ka summas kļuva daudz lielākas par apdrošināšanas līgumos neparedzētajiem zaudējumiem organizētās noziedzības arvien smagāku krāpšanas gadījumu dēļ. Galvojuma summa, t.i., EUR 60 024, nenosedz prasījumus par precēm. Turklāt no TIR konvencijas 8. panta 7. punkta izriet, ka nepabeigta TIR pārvadājuma gadījumā vispirms ir jāvēršas pie tiešā parādnieka. Galvotājas apvienības ir atbildīgas tikai tad, ja nesekmīga ir šī pirmā prasība.

34 Turklāt prasījumi ir uzskatāmi par apstrīdētiem Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta nozīmē, jo tie bija strīda starp galvotājām apvienībām un pārvaldes iestādēm priekšmets. Turklāt Vācijas tiesās noris administratīvās procedūras vai tiesvedība, kas attaisno summu ierakstīšanu B kontos. Visbeidzot, nolīgums ar šīm apvienībām nav atteikšanās no tiesību izmantošanas pret tām, bet gan šo tiesību provizoriska neizmantošana, kas bija nepieciešama, lai izvairītos no neizbēgamas maksātnespējas.

35 Šādos apstākļos Komisija nolēma celt šo prasību.

36 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2002. gada 9. septembra rīkojumu Beļģijas Karalistei tika atļauts iestāties šajā lietā, lai atbalstītu Vācijas Federatīvās Republikas prasījumus.

Par prasību

Par pamatu attiecībā uz prasības daļēju nepieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

37 Vācijas Federatīvā Republika, ko atbalsta Beļģijas Karaliste, apgalvo, ka prasība daļēji nav pieņemama, jo Komisija ar prasījumu trešo, ceturto un piekto daļu vēlas noteikt atbildētājai pienākumu attiecīgi "nekavējoties kreditēt Komisijas kontā pašu resursus, kas nav samaksāti pienākumu neizpildes dēļ", kuri ir minēti pašreizējā procedūrā, "attiecībā uz iespējamajām summām, kas pārskaitītas uz kontu, norādīt prasījuma termiņu, maksājamo summu un vajadzības gadījumā pārskaitījuma datumu" un "Kopienas budžetā iemaksāt procentus, kas ir maksājami par novēlotu iegrāmatošanu".

38 No EKL 228. panta 1. punkta skaidri izriet, ka Tiesas loma ir aprobežota ar pienākumu neizpildes atzīšanu, neparedzot atbildētājai prasības rīkoties noteiktā veidā, bet valsts iestādēm ir jālemj par sekām, kas izriet no pienākumu neizpildes atzīšanas, pieņemot, ka pienākumu neizpilde ir nekavējoties jāpārtrauc. Prasības attiecībā uz pienākumu neizpildes izbeigšanu katrā ziņā var atrast Tiesas sprieduma pamatojumā, bet ne rezolutīvajā daļā (skat. it īpaši Tiesas 1986. gada 20. marta spriedumu lietā 303/84 Komisija/Vācija, *Recueil*, 1171. lpp., 19. punkts).

39 Tādējādi ir jānoraida prasījumu trešā un piektā daļa, jo, aizbildinoties ar šiem prasījumiem, Komisija faktiski izvirza maksājuma prasību. Tas pats attiecas uz

prasījumu ceturto daļu, kurā Komisija izvirza neprecīzu izmeklēšanas prasību, lai gan Tiesa atkarībā no gadījuma var tikai atzīt pienākuma sniegt informāciju un lojalitātes pārkāpumu (Tiesas 2002. gada 7. marta spriedums lietā C-10/00 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-2357. lpp.). Turklāt šī pēdējā prasība ne vien tika izvirzīta tikai pirmstiesas procedūrā, bet tā arī maina pienākuma neizpildes pierādīšanas pienākumu, kas attiecas uz Komisiju, nevis apsūdzēto dalībvalsti.

40 Komisija uzskata, ka EKL 228. panta formulējums neliedz Tiesai izteikt lietderīgus apsvērumus par pienākumu neizpildes novēršanu. Runājot par prasījumu ceturto daļu, Komisija norāda, ka pārbaude, vai dalībvalstis ir pareizi pārskaitījušas maksājamās pašu resursu summas, lielā mērā ir atkarīga no dalībvalsts sniegtās informācijas. Dalībvalstīm ir īpašs pienākums sadarboties (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Itālija, 88. un turpmākie punkti), kas ir skaidri noteikts Regulas Nr. 1552/89 18. panta 2. un 3. punktā, lai Komisija, nepārkāpjot samērīguma principu, varētu pieprasīt no atbildētājas — kā tā to darījusi administratīvajā procedūrā — vajadzīgo informāciju, lai pārbaudītu pienākumu neizpildes esamību un apjomu, ko tā konsekventā veidā raksturojusi. Tieši tāds ir prasījumu otrās un ceturtās daļas mērķis.

41 Runājot par prasījumu piekto daļu, Komisija norāda, ka Regulas Nr. 1552/89 11. pants paredz precīzu beznosacījuma pienākumu samaksāt nokavējuma procentus un ka Tiesa uz šādu pienākumu norādījusi jau citās prasībās sakarā ar pienākumu neizpildi (skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Vācija, 19. punkts). Maksājuma pienākuma neizpildes gadījumā dalībvalstij nav nekādas rīcības brīvības noteikt, kādā veidā novēršama pienākuma neizpilde.

42 Tiesas sēdē Komisija pārformulēja prasījumu piekto daļu tādā nozīmē, ka tā lūdz Tiesu atzīt, ka "Vācijas Federatīvā Republika ir pārkāpusi Regulas Nr. 1552/89 11. pantu, nepārskaitot Kopienas budžetā maksājamos procentus".

Tiesas vērtējums

43 Prasības pieteikuma prasījumu trešajā un ceturtajā daļā, kā arī prasījumu sākotnējās versijas piektajā daļā Komisija lūdz Tiesu piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai attiecīgi "nekavējoties kreditēt Komisijas kontā pašu resursus, kas nav samaksāti 1. un 2. punktā minēto pienākumu neizpildes dēļ", "attiecībā uz iespējamajām summām, kas pārskaitītas uz kontu, norādīt prasījuma termiņu, maksājamo summu un vajadzības gadījumā pārskaitījuma datumu" un "Kopienas budžetā iemaksāt procentus, kas ir maksājami par novēlotu iegrāmatošanu", piemērojot Regulas Nr. 1552/89 11. pantu laika posmam līdz 2000. gada 31. maijam, un Regulas Nr. 1150/2000 11. pantu laika posmam pēc 2000. gada 31. maija.

44 Ir skaidrs, ka saskaņā ar EKL 226. pantu celtajā prasībā lūgts konstatēt, ka dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus pret Kopienu. Konstatējot šādu pienākumu neizpildi, konkrētajai dalībvalstij saskaņā ar EKL 228. panta noteikumiem jāveic pasākumi, tostarp Tiesas sprieduma izpilde. Taču Tiesa nevar uzdot šai valstij veikt noteiktus pasākumus (skat. it īpaši 2005. gada 14. aprīļa spriedumu lietā C-104/02 Komisija/Vācija, Krājums, I-2689. lpp., 49. punkts).

45 Tādējādi prasībās sakarā ar pienākumu neizpildi Tiesa nevar lemt par iebildumiem, kas saistīti ar prasījumiem, kuri vērsti uz to, kā tas ir šajā gadījumā, lai Tiesa uzdod dalībvalstij ieskaitīt noteiktas summas, sniegt informāciju par noteiktām summām un pārskaitījumiem, kā arī pārskaitīt nokavējuma procentus.

46 Runājot par prasījumu piektās daļas pārformulēšanu, ir jāatgādina, ka principā lietas dalībnieks tiesvedības laikā attiecīgajā instancē nevar grozīt pašu strīda priekšmetu un prasības pamatojums ir jāpārbauda, ievērojot tikai tos prasījumus, kas ietverti šajā instancē sākotnēji iesniegtajā prasības pieteikumā (šajā sakarā skat. 1979. gada 25. septembra spriedumu lietā 232/78 Komisija/Francija, *Recueil*, 2729. lpp., 3. punkts; 2000. gada 6. aprīļa spriedumu lietā C-256/98 Komisija/Francija, *Recueil*, I-2487. lpp., 31. punkts, un 2006. gada 4. maija spriedumu lietā C-508/03 Komisija/Apvienotā Karaliste, Krājums, I-3969. lpp., 61. punkts).

47 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru (skat. it īpaši 1999. gada 9. novembra spriedumu lietā C-365/97 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-7773. lpp., 23. punkts, un 2006. gada 27. aprīļa spriedumu lietā C-441/02 Komisija/Vācija, Krājums, I-3449. lpp., 59. punkts) brīdinājuma vēstule, ko Komisija nosūta dalībvalstij, un pēc tam Komisijas nosūtītais argumentētais atzinums nosaka strīda priekšmetu, kas pēc tam nevar tikt paplašināts. Faktiski iespēja attiecīgajai dalībvalstij sniegt savus apsvērumus, pat ja tā nolemj to neizmantot, ir būtiska garantija, kas ir paredzēta EK līgumā, un tās ievērošana ir būtisks nosacījums procesa par valsts pienākumu neizpildi norises tiesiskumam.

48 Tiesa ir lēmusi, ka tomēr nevar visos gadījumos prasīt perfektu iebildumu paziņošanas brīdinājuma vēstulē, argumentētā atzinuma rezolutīvās daļas un prasībā norādīto prasījumu sakritību, ja strīda priekšmets netiek paplašināts vai grozīts, bet,

gluži pretēji, tikai ierobežots (iepriekš minētais 2006. gada 27. aprīļa spriedums lietā Komisija/Vācija, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Šīs judikatūras kontekstā Vācijas valdība varēja pamatoti uzskatīt, ka gan pirmstiesas procedūrā, gan procedūras rakstveida stadijā Tiesā tai nebija jāiesniedz savi apsvērumi par prasījumu piekto daļu, jo to varēja uzskatīt par lūgumu izdot rīkojumu pret Vāciju. Tādējādi ir noraidāms kā nepieņemams Komisijas pārformulējuma lūgums, kurš pirmo reizi tika izteikts tiesas sēdē un kura mērķis bija to lūgumu izdot rīkojumu, ko Komisija bija atkārtojusi replikas rakstā attiecībā uz nepieņemamību, kuru šajā sakarā savā iebildumu rakstā bija apgalvojusi Vācijas Federatīvā Republika, grozīt kā lūgumu atzīt pienākumu neizpildi.

50 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir atzīstami kā nepieņemami šīs prasības prasījumi, kuru priekšmets ir uzdot Vācijas Federatīvajai Republikai ierakstīt Komisijas kontā pašu resursus, kas nav pārskaitīti, pārskaitīt nokavējuma procentus saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 un Regulas Nr. 1150/2000 11. pantu un sniegt informāciju par citām summām, kas nav samaksātas.

51 Šīs prasības izskatīšana līdz ar to ir aprobežota ar to iebildumu izvērtēšanu, kas ir minēti prasījumu pirmajā un otrajā daļā, proti, pirmkārt, likumīga 509 TIR karnešu procedūru nepabeigšana attiecībā uz 1993.–1995. gadu, pareizu iegrāmatojumu neveikšana un attiecīgo pašu resursu nenodošana Komisijai, kā arī, otrkārt, atteikšanās paziņot Komisijai neapstrīdētos prasījumus par TIR karnešu procedūru likumīgu nepabeigšanu no 1994. gada līdz 1996. gada septembrim, kas arī tika ierakstīti B kontos.

Par lietas būtību

Par pirmo iebildumu attiecībā uz noteikumu pārkāpumiem, kuri ietekmē konkrētu TIR karnešu apstrādi, nepareizu iegrāmatošanu un attiecīgo summu nenodošanu Komisijai

— Lietas dalībnieku argumenti

52 Komisija apgalvo — tā kā šajā tiesvedībā minētos prasījumus sedz nodrošinājumi, tie bija jāieraksta A kontos saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta a) apakšpunktu. TIR sistēmā muitas nodokļu maksājumus sedz nodrošinājums, proti, karnetes, ko izdod galvotājas apvienības, kuras TIR pārvadājumu nelikumību vai krāpšanas gadījumos par nodevu un nodokļu samaksu ir solidāri ar galveno parādnieku atbildīgas.

53 Komisija apgalvo, ka B konti neparedz aizsargāt dalībvalstis no pārmērīga budžetu noslogojuma, bet gan ļauj Komisijai vieglāk izsekot dalībvalsts rīcībai pašu resursu piedziņas jomā, it īpaši krāpšanu un nelikumību gadījumā. Šāds mērķis būtu absurds, ja katra dalībvalsts varētu brīvi novērtēt nodrošinājuma kvalitāti pēc saviem ieskatiem un, nekonsultējoties ar Komisiju, izlemt par brīdi, kad nodrošināts prasījums ir ierakstāms vienā vai otrā kontā.

54 Lasot Regulas Nr. 1552/89 6. pantu kopumā, izriet, ka prasījumu ierakstīšana A kontos neparedz, ka nodrošinājumam ir jābūt "tieši un nekavējoties iekasējamam".

Tam vienkārši jābūt iekasējamam gadījumā, ja, uzrādot nodrošinājumu, maksātnespējīgais parādnieks pats nevar nomaksāt muitas parādu.

55 Komisija uzskata, ka Vācijas iestādes, vispārēji apstrīdot, ka galvojums EUR 60 024 apmērā par TIR karneti ir pietiekams vairumā gadījumu, lai segtu muitas maksājumu prasījumus par precēm, kas apliekamas ar augstiem nodokļiem, tomēr konkrēti neapstrīd, ka nodrošinājumi šajā gadījumā bija pietiekami prasījumu segšanai. Tās neapstrīd arī to, ka attiecīgie nodrošinājumi vairāk vai mazāk bija pietiekami prasījumu daļējai segšanai visos gadījumos, lai tos vismaz varētu ierakstīt A kontos, jo cits vērtējums nav vajadzīgs, tādēļ ka apdrošinātāju pūls 1994. gada beigās lauza pārapdrošinājuma līgumu.

56 Tā kā noteicošs ir datums, kurā TIR pārvadājums ir sācies un kurā ir iesniegts nodrošinājums, prasījumi, kas radušies pirms 1995. gada, katrā ziņā bija jāieraksta A kontos un jānodod Komisijai. Runājot par prasījumiem, kas radušies pēc 1995. gada, Vācijas iestāžu apgalvojumam, saskaņā ar kuru šajā datumā prasījumi bija uzskatāmi par nenodrošinātiem apdrošinātāju pūla lauztā pārapdrošināšanas līguma dēļ, bija jārosina šīs iestādes neatļaut TIR procedūras, ņemot vērā nodrošinājuma neesamību. Ja iestādes tās tomēr atļāva un šī iemesla dēļ prasījumus ierakstīja B kontos, tām bija jāuzņemas arī risks, kas saistīts ar šo prasījumu piedziņu. Jāņem vērā princips, ka tika sniegts vismaz daļējs nodrošinājums. Vācijas Federatīvā Republika provizoriski atteicās no tiesībām piedzīt prasījumus no galvotājas apvienības ar nosacījumu, ka tā paliek atbildīga ar piemērotu pašu kapitālu un ka tā savus prasījumus pret pārapdrošinātāju cedē galvojuma veidā. Līdz ar to prasījumi par 1995. gadu un par vēlākajiem gadiem bija nodrošināti un tie — vismaz daļēji — bija jāieraksta A kontos un jānodod Komisijai, ja vien tie nebija noteiktā termiņā apstrīdēti.

57 Faktam, ka galvotājas apvienības ir atbildīgas tikai pakārtoti, nav lielas nozīmes, kad prasījumus nevar piedzīt no galvenā parādnieka. Pakārtota atbildība ir uz laiku atlikts papildu nodrošinājums, kas kreditoram dod tiesības vērsties pret galvotāja līdzekļiem, ja debitora līdzekļi ir nepietiekami. Saskaņā ar TIR konvencijas 8. panta 1. punktu dalībvalstīm ir iespēja izmantot savas tiesības pret galvotājām apvienībām.

58 Komisija apgalvo, ka šajā procedūrā tā atsaucas tikai uz likumīgi noteiktiem prasījumiem. Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta b) apakšpunkta otrais teikums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz prasījumiem, kas ir "apstrīdēti", nav piemērojams, ja jautājums par prasījuma nodrošinājumu rodas nevis tādēļ, ka galvotājs apstrīd galveno prasījumu, bet gan tādēļ, ka tā spēja samaksāt nodrošinājumu ir apšaubāma.

59 Komisija arī apgalvo, ka Beļģijas Karalistes apsvērumi par galvotājas apvienības iespēju apstrīdēt prasījumus ir hipotētiski, jo strīdīgo prasījumu esamība nav strīda priekšmets. Notika vienkārša galvojuma līguma laušana, pēc kuras dalībvalsts patvaļīgi piešķīra maksājuma atlikšanu un nenodeva Kopienas budžetam nodrošinātās summas, ko tai bija pienākums darīt saskaņā ar Regulu Nr. 1552/89. Šāda rīcība nevar ietekmēt minēto budžetu.

60 Visbeidzot, Vācijas iestādes nav iesniegušas nevienu pierādījumu, lai pamatotu apgalvojumu, ka, provizoriski atsakoties no tiesībām piedzīt attiecīgos prasījumus,

tās esot rīkojušās Kopienu interesēs, lai novērstu TIR sistēmas sabrukumu. Šādā gadījumā šīm iestādēm Kopienu interesēs bija jāsadarbojas ar Komisiju un citām dalībvalstīm, pirms tās lemj par šādu atteikšanos. Šo iestāžu vienpusēja rīcība skaidri ilustrē EKL 10. pantā paredzētā sadarbības pienākuma pārkāpumu, tāpat kā novēlota atbilde uz Komisijas vairākkārtējo lūgumu paziņot tai starp Vācijas valdību un galvotāju apvienību noslēgtā nolīguma saturu, kā arī citu līdzīgu nolīgumu saturu, kas, iespējams, noslēgti ar citiem galvotājiem.

61 Attiecībā uz provizorisku atteikšanos piedzīt summas, kas ierakstītas B kontos, Komisija apgalvo, ka Vācijas iestādēm ir pienākums veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai nodotu visus noteiktos pašu resursus (Regulas Nr. 1552/89 17. panta 1. punkts). Šajā gadījumā nav piemērojams Regulas Nr. 1552/89 17. panta 2. punkta pirmais un otrais teikums, tā kā Vācijas Federatīvā Republika nevar apgalvot, ka ir izpildīti visi šajā noteikumā minētie nosacījumi, jo tā neievēroja tajā paredzēto procedūru un piemērojamības materiālos kritērijus (neparedzamība, ārkārtēji apstākļi). Hipotētiski notikumi, kā, piemēram, pārapdrošināšanas sistēmas sabrukums, nav pietiekami, lai attaisnotu Vācijas iestāžu rīcību.

62 Vācijas Federatīvā Republika no savas puses apgalvo — tā kā kopš 1993. gada galvotājas apvienības vairs nesniedza pietiekamus nodrošinājumus par prasījumiem, kas radās nepabeigtu TIR karnešu procedūru dēļ, jo bija ievērojami pieaudzis pieprasījumu skaits apdrošinātāju pūlam, kas arvien vairāk atteicās pārņemt nodrošinājumus ar sākotnējiem nosacījumiem, muitas iestādes pamatoti, vismaz sākumā, attiecīgos prasījumus ierakstīja B kontos.

63 Saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta un tās preambulas apsvērumu formulējumu A kontos ieraksta tikai tos nodrošinātos prasījumus, par kuriem ir skaidrs, ka nodrošinājums ir faktiski realizējams, taču tā nav maksātnespējīgu galvotāju apvienību gadījumā, kuru kapitāls, kā zināms, ir nepietiekams, vai atceltu vai nepilnīgu starptautisko galvojumu tīklu gadījumā (TIR konvencijas 6. pants). Nepiedzīti, bet nodrošināti prasījumi principā ir "[summas, kas] vēl nav piedzītas" (Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta b) apakšpunkts), un izņēmums šim principam ir pieļaujams tikai tad, ja nodrošinājums ir realizējams bez grūtībām. Dalībvalstīm nav pienākuma avansā pārskaitīt nenodrošinātus vai nepietiekami nodrošinātus prasījumus.

64 Citos muitas režīmos atšķirībā no TIR karnešu sistēmas, kurā muitas iestādēm ir pienākums pieņemt "nodrošinājumu", kas ir definēts starptautiskā līmenī (nodrošinājums, kura apmēru par katru karneti nosaka tās valsts apvienība, kurā rodas muitas parāds), attiecīgo muitas parādu katrā ziņā sedz nodrošinājums [192. pants Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulā (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Muitas kodekss")]. Muitas prasījumi, kas izrādās nepiedzenami ar starptautisku konvenciju izveidotas galvojumu sistēmas dēļ, nav pielīdzināmi nodrošinātiem prasījumiem Regulas Nr. 1552/89 nozīmē. Citādi dalībvalstīm vienmēr būtu pienākums mobilizēt kārtējā budžeta resursus, lai segtu nepiedzenamus prasījumus, nekādā veidā neuzņemoties atbildību par piedzīšanas neiespējamību.

65 Komisija nepamatoti nodala laika posmu pirms un pēc 1995. gada 1. janvāra. Apdrošinātāju pūla pārapdrošināšanas līguma laušana nozīmē maksājumu tūlītēju un retroaktīvu apturēšanu. Turklāt, tā kā nodrošinājumam ir blakus saistības raksturs, Vācijas iestādēm pirms prasības celšanas pret galvotājām apvienībām ir jāveic izmeklēšanas un nodokļu uzlikšanas procedūras (TIR konvencijas 8. panta 7. punkts), kas reizēm ilgst vairākus gadus, tāpēc var beigties pēc 1994. gada.

66 Pretēji tam, ko apgalvo Komisija, pēc pārapdrošināšanas līguma laušanas 1994. gada beigās Vācijas iestādes nevarēja aizliegt TIR procedūru izmantošanu, papildus gandrīz pilnīgai Austrumu-Rietumu tirdzniecības paralīzei neakceptējot vēl arī Kopienas muitas tiesību neatņemamas sastāvdaļas (Muitas kodeksa 91. pants) vienpusēju pārkāpumu. Dalībvalsts nevar pēc savas iniciatīvas pieprasīt papildu nodrošinājumu, nepārkāpjot TIR sistēmas noteikumus.

67 Pakārtoti, pat ja uzskata, ka runa ir par "nodrošinātiem prasījumiem", šīs summas nebija nododamas Komisijai, jo tās vairs nebija piedzenamas it īpaši nepārvaramas varas dēļ Regulas Nr. 1552/89 17. panta 2. punkta pirmā teikuma nozīmē. Līdz ar to šādas summas nav jāieraksta ne A kontos, ne B kontos neatkarīgi no tā, vai runa ir par galveno prasījumu vai blakus prasījumu, kā, piemēram, nodrošinājumu. Vācijas iestādes ir darījušas visu, lai maksājamos prasījumus piedzītu no galvotājām apvienībām (paraugprāva pret galvotājām apvienībām, apvienību nepietiekamā kapitāla pārbaude).

68 Turklāt, tā kā *IRU* bija spiesta ierosināt pret apdrošinātāju pūlu ilgas šķīrējtiesas procedūras, kas joprojām tiek izskatītas, un tā kā galvotāju apvienību ekonomiskā atveseļošanās turpināsies vēl vairākus gadus, no paša sākuma jau bija skaidrs, ka piedzīšana nebūs iespējama ilgstošā laika posmā vai pat nekad Regulas Nr. 1552/89 17. panta 2. punkta otrā teikuma nozīmē galvotāju apvienību acīmredzama un ievērojama kapitāla trūkuma un apdrošinātāju pūla nevēlēšanās uzņemties atbildību par maksājumiem dēļ. Nolīgumi ar galvotājām apvienībām bija pirmie soļi to maksātspējas atjaunošanai, kas tām ļāva atsākt darbību.

69 Beļģijas Karaliste apgalvo, ka muitas nodokļi dalībvalstīm jānodod Komisijai tikai tad, kad tie ir pilnībā samaksāti, un nevis, kā to apgalvo Komisija, kad daļu no

nodokļiem sedz nodrošinājums. Jebkurš cits risinājums būtu pretrunā B kontu mērķim, saskaņā ar kuru dalībvalstīm nav jānodod tās summas, kuras tās nevar atgūt.

70 Beļģijas valdība tāpat uzskata, ka Vācijas Federatīvā Republika nav pārkāpusi Kopienas lojalitātes principu. Vienojoties ar galvotājām apvienībām par moratoriju, Vācijas Federatīvā Republika, kā tā skaidroja, ir novērsusi vēl lielāku kaitējumu TIR sistēmai, jo tiesāšanās gadījumā šīs apvienības nekavējoties būtu bankrotējušas, kas būtu izraisījis TIR sistēmas sabrukumu un radītu Regulas Nr. 1552/89 17. panta 2. punkta otrajā teikumā paredzēto situāciju, kad piedziņa nav iespējama. Turklāt Komisija pati nav rīkojusies lojāli, pārmetot dalībvalstīm, ka tās nav izpildījušas Kopienu tiesībās paredzētos pienākumus, lai gan Komisija zināja par galvotāju apvienību maksājumu problēmām.

Tiesas vērtējums

71 Ar šo iebildumu Komisija būtībā pārmet Vācijas iestādēm, ka tās vienpusēji ir atteikušās no tiesībām tiesas ceļā piedzīt no galvotājām apvienībām prasījumus, kas ir noteikti attiecībā uz TIR karnetēm, kuras izskata šajā tiesvedībā, ka tās ir nepareizi iegrāmatojušas attiecīgos pašu resursus, neierakstot tos A kontos, ka tās šos resursus nav savlaicīgi nodevušas Komisijai, tādējādi pārkāpjot it īpaši Regulas Nr. 1552/89 17. panta 1. punktu.

72 Vispirms ir jānorāda, ka Vācijas valdība neapstrīd, ka prasījumu piedzīšana tiesas ceļā attiecībā uz strīdīgajām TIR karnetēm tika atlikta vai netika ierosināta, jo ar

galvotājām apvienībām tika noslēgti nolīgumi, saskaņā ar kuriem Vācijas iestādes provizoriski atteicās no savu tiesību izmantošanas. Šī valdība arī atzīst, ka attiecīgo prasījumu summa tika ierakstīta B kontos un ka šie prasījumi, kas bija saistīti ar TIR pārvadājumiem, tika galīgi noteikti laikā no 1993. līdz 1995. gadam, tā kā tie bija noteikti prasījumi Regulas Nr. 1552/89 2. panta 1. punkta nozīmē. Turpretī tā pati valdība apstrīd, ka, šādi rīkodamās, tā ir pārkāpusi savus pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Regulu Nr. 1552/89.

73 Kā jau Tiesa ir atgādinājusi 2005. gada 15. novembra sprieduma lietā C-392/02 Komisija/Dānija (Krājums, I-9811. lpp.) 66. punktā, saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 17. panta 1. un 2. punktu dalībvalstīm ir jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai Komisijas rīcībā tiktu nodotas summas, kuras atbilst prasījumiem, kas noteikti atbilstoši šīs pašas regulas 2. pantam. Dalībvalstis no šī pienākuma ir atbrīvotas tikai tad, ja iekasēšanu nav iespējams veikt nepārvaramas varas dēļ vai ja izrādās, ka no tām neatkarīgu apstākļu dēļ naudas piedziņa noteikti nav iespējama.

74 Runājot par pašu resursu iegrāmatošanu, Regulas Nr. 1552/89 6. panta 1. punktā ir noteikts, ka šo resursu kontus pārzina dalībvalsts kase vai dalībvalsts norīkota iestāde. Saskaņā ar šī panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu dalībvalstis prasījumus, kas noteikti saskaņā ar šīs regulas 2. pantu, A kontos ieraksta vēlākais pirmajā darba dienā pēc otrā mēneša 19. datuma, kas seko tam mēnesim, kurā prasījumi noteikti, neierobežojot tiesības tādā pašā termiņā ierakstīt B kontos noteiktus prasījumus, kas "vēl nav piedzīti" un kuriem "nav nekāda nodrošinājuma", kā arī, "ja noteiktie prasījumi ar nodrošinājumu ir apstrīdēti un pēc radušos strīdu izšķiršanas var tikt mainīti".

75 Lai nodotu pašu resursus, Regulas Nr. 1552/89 9. panta 1. punkts paredz, ka saskaņā ar šīs regulas 10. pantā paredzēto kārtību dalībvalstis pašu resursus ieraksta kredītā kontā, kas šajā nolūkā atvērts Komisijas vārdā. Saskaņā ar iepriekš minētā noteikuma 1. punktu pēc iekasēšanas izmaksu atskaitīšanas pašu resursu ierakstīšanu izdara ne vēlāk kā pirmajā darba dienā pēc 19. datuma, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kurā saskaņā ar šīs regulas 2. pantu noteikts prasījums, izņemot saskaņā ar šīs regulas 6. panta 2. punkta b) apakšpunktu B kontos ierakstītos pašu resursus, kas ierakstāmi ne vēlāk kā pirmajā darba dienā pēc 19. datuma, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kurā prasījums "piedzīts".

76 Šajā tiesvedībā Vācijas valdība nav izvirzījusi apgalvojumu, ka strīdīgie prasījumi noteiktajā termiņā tika apstrīdēti un ka pēc radušos strīdu izšķiršanas var tikt mainīti Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē. Šajā gadījumā ir skaidrs, ka strīdi attiecas uz nodrošinājumu izmantošanu un nevis uz strīdīgo prasījumu esamību vai to summām, tā kā šīs summas ir galīgi noteiktas.

77 Vācijas valdība apgalvo, ka attiecīgos nepiedzītos prasījumus tik un tā varēja pamatoti ierakstīt B kontos, jo tie faktiski nebija nodrošināti Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē. Minētā valdība neapstrīd galvotāju apvienību TIR pārvadājuma ietvaros izsniegtā galvojuma kvalifikāciju *per se* kā "nodrošinājumu" šī noteikuma nozīmē. Tā apgalvo, ka, ņemot vērā galvojumu sistēmas bankrotu, uz ko kopš 1993. gada balstās tranzīta sistēma, izmantojot TIR karneti, un pēc apdrošinātāju pūla atteikuma Vācijas galvotājām apvienībām izmaksāt atlīdzinājumu šie nodrošinājumi vairs nebija realizējami šo apvienību maksātnespējas dēļ, tādējādi attiecīgie prasījumi bija jāieraksta B kontos kā nenodrošināti prasījumi.

78 Jānorāda, ka galvotājas apvienības tiesības un pienākumus, kas ir paredzēti TIR konvencijā, vienlaicīgi reglamentē minētā konvencija, Kopienu tiesības un galvojuma līgums, uz kuru attiecas Vācijas tiesības un ko tā bija noslēgusi ar Vācijas Federatīvo Republiku (Tiesas 2003. gada 23. septembra spriedums lietā C-78/01 *BGL*, *Recueil*, I-9543. lpp., 45. punkts).

79 Saskaņā ar Muitas kodeksa 193. pantu nodrošinājums, kas prasīts par muitas parāda samaksu, var būt galvojums, un saskaņā ar Muitas kodeksa 195. pantu galvinieks rakstveidā uzņemas saistības solidāri ar parādnieku samaksāt nodrošināto maksājamo muitas parāda summu.

80 Runājot it īpaši par preču pārvadājumiem, izmantojot TIR karnetes, kas ir minēti Muitas kodeksa 91. panta 2. punkta b) apakšpunktā, no TIR konvencijas 8. panta 1. punkta izriet, ka ar galvojuma līgumu galvotājas apvienības arī uzņemas samaksāt muitas nodokļus, kas jāmaksā parādniekam, un tās ir kopīgi un solidāri ar parādniekiem atbildīgas par šo summu samaksu, pat ja saskaņā ar tā paša panta 7. punktu kompetentajām iestādēm pirms prasības iesniegšanas pret galvotāju apvienību pēc iespējas jāliek maksājumu izdarīt personai vai personām, kas ir tieši atbildīgas.

81 Šādos apstākļos nevar apstrīdēt, ka galvotāju apvienību sniegtā garantija TIR pārvadājuma kontekstā atbilst "nodrošinājuma" jēdzienam Regulas Nr. 1552/89 6. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē.

82 Tomēr jānorāda, ka saskaņā ar TIR konvencijas 8. panta 3. punktu katra dalībvalsts par vienu TIR karneti nosaka maksimālo summu, kādu var prasīt no galvotājas apvienības.

83 Tādēļ, kā to atzīst arī Komisija, noteiktie prasījumi, kas saistīti ar TIR pārvadājumiem, principā ir jāieraksta A kontos un saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 10. pantu jānodod Komisijai līdz nodrošinājuma maksimālajai summai, kas ir nolīgta TIR sistēmā, pat ja atsevišķos gadījumos muitas parāds pārsniedz šo summu.

84 Kā jau ģenerāladvokāte ir pamatoti norādījusi savu secinājumu 86. un 89. punktā, šāda interpretācija ir saderīga ar B kontu ieviešanas mērķiem, kas saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 preambulas piekto apsvērumu ir dot iespēju Komisijai labāk uzraudzīt dalībvalstu darbību pašu resursu iekasēšanā, kā arī ņemt vērā to radīto finanšu risku.

85 Vācijas valdības argumentācija, ka TIR režīma krīze izraisīja galvojumu sistēmas sabrukumu, uz kuru balstījās šis režīms, kā rezultātā kopš 1993. gada strīdīgie prasījumi faktiski vairs nebija nodrošināti un tādējādi attiecīgās summas esot bijis jāieraksta B kontos, nav atbalstāma.

86 Nav jāpārbauda, vai nodrošinājumu sistēma, kas tika ieviesta ar TIR konvenciju, kopš 1993. gada pienācīgi vairs nedarbojās, un — kā to norāda Komisija — šķiet, ka ar Vācijas iestāžu vienpusēju lēmumu atlikt strīdīgo prasījumu piedziņas procedūras pret galvotājām apvienībām, noslēgt ar tām moratoriju un galīgi noteiktos prasījumus ierakstīt B kontos katrā ziņā ir pārkāpts dalībvalstīm saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 17. panta 1. punktu uzliktais pienākums veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai, ievērojot šajā regulā paredzētos nosacījumus, Komisijai nodotu pašu resursus.

87 Minētais 17. panta 1. punkts konkrēti nosaka lojālas sadarbības prasības, kas izriet no EKL 10. panta, saskaņā ar kurām dalībvalstīm, no vienas puses, jāatklāj Komisijai problēmas, kas tām rodas, piemērojot Kopienu tiesības (pēc analoģijas skat. it īpaši 2002. gada 2. jūlija spriedumu lietā C-499/99 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-6031. lpp., 24. punkts), un, no otras puses, tām nav ļauts ieviest valsts aizsardzības pasākumus, atbildot uz iebildumiem, atrunām vai nosacījumiem, ko varētu noteikt Komisija (pēc analoģijas skat. 1981. gada 5. maija spriedumu lietā 804/79 Komisija/Apvienotā Karaliste, *Recueil*, 1045. lpp., 32. punkts). Šajā gadījumā netiek apstrīdēts, ka Vācijas Federatīvā Republika ir rīkojusies vienpusēji un nav ievērojusi Komisijas izteiktos iebildumus.

88 Šāds pienākums vēl jo vairāk ir svarīgs, jo, kā Tiesa norādījusi iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Dānija 54. punktā, pašu resursu ieņēmumu deficīts jākompensē vai nu no citiem pašu resursiem, vai arī veicot pielāgojumus izdevumos.

89 Turklāt Vācijas valdība nevar atsaukties uz "nepārvaramu varu" Regulas Nr. 1552/89 17. panta 2. punkta nozīmē. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar nepārvaramas varas jēdzienu saprot ārkārtējus un neparedzamus apstākļus, ko persona, kas uz tiem atsaucas, nevar kontrolēt, un kuru sekas, neskatoties uz pienācīgu rūpību, nav novēršamas (skat. it īpaši 1987. gada 5. februāra spriedumu lietā 145/85 *Denkavit*, *Recueil*, 565. lpp., 11. punkts). Rīkojoties vienpusēji, kā tas ir raksturots pašreizējā sprieduma 86. punktā, Vācijas Federatīvā Republika nav rīkojusies ar pienācīgu rūpību, lai novērstu apgalvotās sekas.

90 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka pirmais iebildums ir pamatots.

Par otro iebildumu, kas attiecas uz atteikumu paziņot Komisijai pārējās summas, kuras nepareizi ierakstītas B kontos

— Lietas dalībnieku argumenti

91 Komisija norāda, ka Regulas Nr. 1552/89 18. panta 2. un 3. punkts Kopienu pašu resursu jomā ilustrē sadarbības pienākumu, kas dalībvalstīm ir saistošs. Šādos apstākļos Komisija uzskata, ka tā, nepārkāpjot samērīguma principu, Vācijas Federatīvajai Republikai var pieprasīt paziņot informāciju, kas ir vajadzīga, lai pārbaudītu šajā tiesvedībā apgalvoto pienākumu neizpildes esamību un apjomu.

92 Vācijas valdība iebilst, ka Komisija nevar atsaukties uz vispārējām tiesībām uz informāciju. Šādas tiesības nepastāv bez Eiropas Savienības Padomes reglamentācijas. Lojālas sadarbības pienākums, kas ir noteikts EKL 10. pantā, neattaisno to, ka Komisija dalībvalstīm izvirza nesamērīgu prasību sniegt informāciju, turklāt šādas prasības izpilde uz vairākām nedēļām paralizētu kompetento muitas iestāžu darbu.

— Tiesas vērtējums

93 No EKL 10. panta izriet, ka dalībvalstīm ir labticīgi jāsadarbojas ar Komisiju izmeklēšanā, kas uzsākta saskaņā ar EKL 226. pantu, un jāsniedz tai visa informācija, ko tā pieprasa šajā sakarā (skat. it īpaši 2003. gada 6. marta spriedumu lietā C-478/01 Komisija/Luksemburga, *Recueil*, I-2351. lpp., 24. punkts).

94 Attiecībā uz dalībvalstu pienākumu, lojāli sadarbojoties ar Komisiju, veikt pasākumus, lai nodrošinātu Kopienu noteikumu par iespējamo pašu resursu noteikšanu piemērošanu, Tiesa jau ir lēmusi, ka it īpaši no šī pienākuma, kas pārbaudes jautājumos precīzāk ir noteikts Regulas Nr. 1552/89 18. pantā, izriet — ja Komisija lielā mērā ir atkarīga no attiecīgās dalībvalsts sniegtās informācijas, tai ir pienākums saprātīgā veidā nodot Komisijai dokumentālus pierādījumus un citus lietderīgus dokumentus, lai tā varētu pārbaudīt, vai, un vajadzības gadījumā — cik lielā mērā, attiecīgās summas ir uzskatāmas par Kopienu pašu resursiem (iepriekš minētais 2002. gada 7. marta spriedums lietā Komisija/Itālija, 89.–91. punkts).

95 Pēc Komisijas pārstāvju 1997. gada novembrī Vācijā veiktajām pārbaudēm, kurās atklājās zināms skaits galīgi noteiktu prasījumu, kas saistīti ar TIR pārvadājumiem, kuri bija ierakstīti B kontos, Komisija kopš 1998. gada oktobra vairākkārt ir pieprasījusi Vācijas iestādēm paziņot tai visus pārējos neapstrīdētos prasījumus, ko Vācijas muitas iestādes kopš 1994. gada grāmatvedībā bija noformējušas tādā pašā veidā un kas attiecās uz nepabeigtām TIR karnešu procedūrām.

96 Neizpildot šo prasību, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai it īpaši ir uzlikti ar Regulas Nr. 1552/89 18. panta 2. punktu, saskaņā ar kuru dalībvalstīm sevišķi ir pienākums veikt papildu pārbaudes pēc Komisijas lūguma, kurā ir jānorāda šādas pārbaudes iemesli.

97 Kā jau ir norādīts šī sprieduma 95. punktā, Komisijas lūguma iemesls bija atzinums, ka 1997. gada novembrī veiktajās pārbaudēs tika konstatēts zināms skaits gadījumu, kuros saskaņā ar šīs iestādes uzskatiem atklājās Regulas Nr. 1552/89 pārkāpums. Tādēļ Komisijai bija tiesības lūgt Vācijas Federatīvajai Republikai veikt papildu pārbaudes šīs regulas 18. panta 2. punkta nozīmē, lai sniegtu tai ziņas par citiem līdzīgiem gadījumiem attiecīgajā laika posmā.

98 Šajos apstākļos arī otrais iebildums ir pamatots.

99 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jāatzīst, ka:

— likumīgi nepabeidzot noteiktu tranzīta dokumentu (TIR karnešu) procedūras, kā rezultātā no tiem izrietošie pašu resursi netika ne pareizi iegrāmatoti, ne termiņā nodoti Komisijai,

— nepaziņojot Komisijai visus pārējos neapstrīdētos muitas maksājumus, kas noformēti tādā pašā veidā (ierakstīti B kontos, nevis A kontos), attiecībā uz Vācijas muitas nepabeigtajām TIR karnešu procedūrām no 1994. gada līdz 1996. gada federālā rīkojuma grozījumiem,

Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Regulu Nr. 1552/89, kura no 2000. gada 31. maija ir aizstāta ar Regulu Nr. 1150/2000.

Par tiesāšanās izdevumiem

100 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir galvenokārt nelabvēlīgs, tad jāpiespriež tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Atbilstoši tā paša panta 4. punktam Beļģijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **likumīgi nepabeidzot noteiktu tranzīta dokumentu (TIR karnešu) procedūras, kā rezultātā no tiem izrietošie pašu resursi netika ne pareizi iegrāmatoti, ne termiņā nodoti Eiropas Kopienu Komisijai,**

nepaziņojot Eiropas Kopienu Komisijai visus pārējos neapstrīdētos muitas maksājumus, kas noformēti tādā pašā veidā (ierakstīti B kontos, nevis A kontos), par Vācijas muitas nepabeigtajām TIR karnešu procedūrām no 1994. gada līdz 1996. gada 11. septembra Federālās Finanšu ministrijas rīkojuma grozījumiem,

Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Padomes 1989. gada 29. maija Regulu (EEK, *Euratom*) Nr. 1552/89, ar ko īsteno Lēmumu 88/376/EEK, *Euratom* par Kopienu pašu resursu sistēmu un kura no 2000. gada 31. maija ir aizstāta ar Padomes 2000. gada 22. maija Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1150/2000, ar ko īsteno Lēmumu 94/728/EK, *Euratom* par Kopienu pašu resursu sistēmu;

2) prasību pārējā daļā noraidīt;

3) Vācijas Federatīvā Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

4) Beļģijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

[Paraksti]